

Simo
Viihtyisän asumisen kunta

Simon lukio

Yo-info kevät 2024

Ennen koetta

- Kevään 2024 yo-kirjoitukset järjestetään yläkoulun ja lukion juhlasalissa.
- Tule koululle kirjoituspäivinä hyvissä ajoin: viimeistään klo 8.30 siniseen aulaan.
- Mikäli myöhästyit kokeesta, on mahdollista, että et voi osallistua kokeeseen lainkaan.
- Jätä kännykkä laukkuun virta katkaistuna tai lentotilassa. Saliin ei saa viedä myöskään älykelloa.
- Pukeudu mukavasti ja lämpimästi. Kielikokeissa ei saa olla vaatteita, joissa on vieraskielistä tekstiä.
- Koesaliin mennään yksitellen rehtorin osoittamalle paikalle. Salissa istutaan arvotun istumajärjestyksen mukaisesti. Saliin tulon jälkeen salista ei saa enää poistua.

Koetila

- Kokeen tekijät istuvat kasvot salin pääoviin päin. Näyttämöllä olevalla valvojalla täytyy olla koko ajan näkyvyys tietokoneiden näytöille.
- Kokelaiden pöydille jaetaan valmiiksi muistiinpanopaperia, kirjoitusvälineet sekä kokelaan tikku (USB-muisti).
- Salissa on palvelinkone, varapalvelin ja valvojan kone. Lisäksi salissa on muutamia varalaitteita kokelaille.

Simo
Viihtyisän asumisen kunta

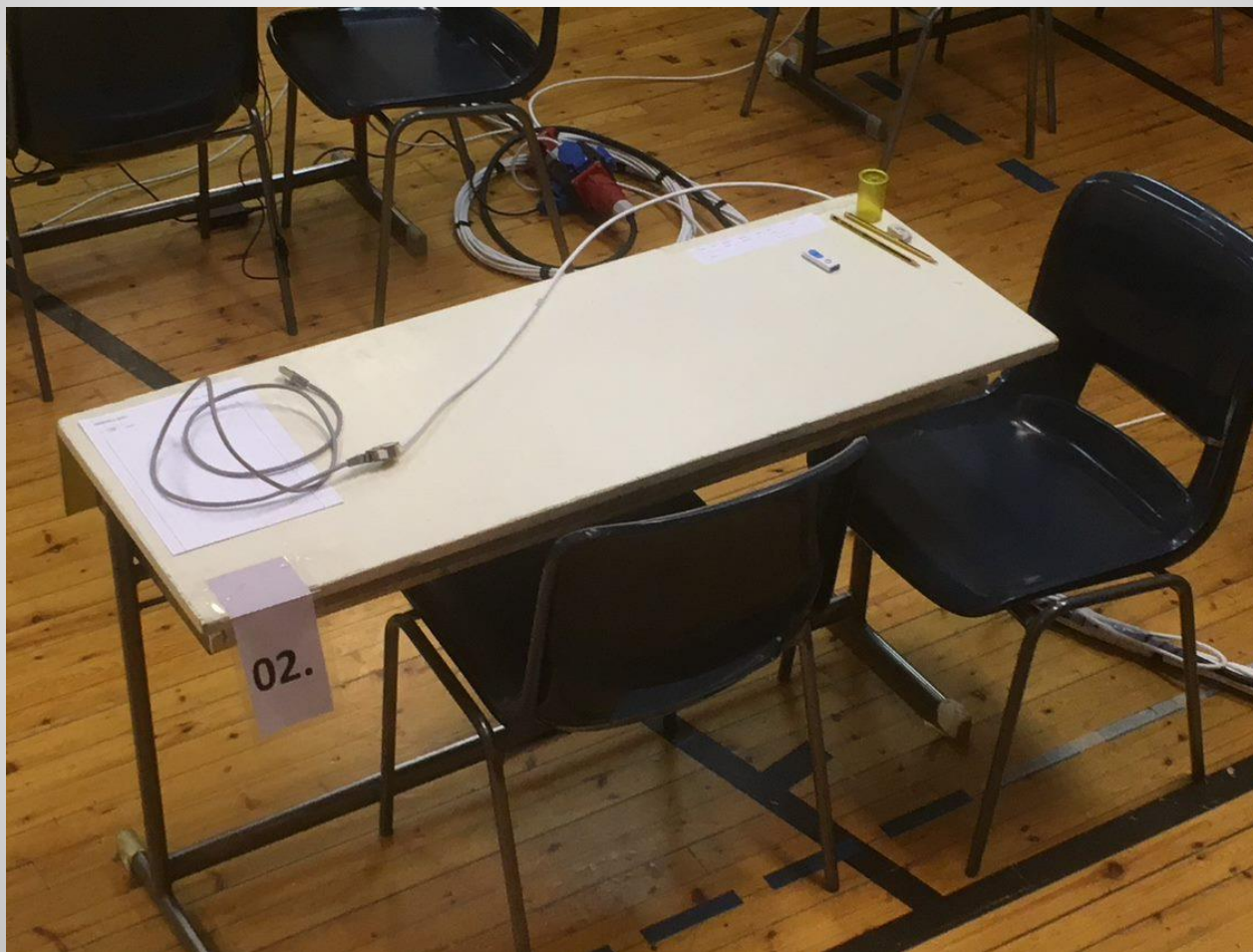
Simon lukio

Simo
Viihtyisän asumisen kunta

Simon lukio

Kokelaan tietokone

- Koulun on hankkinut kokelaille YTL:n vaatimusten mukaiset päätelaitteet, jotka ovat yhteensopiva YTL:n ohjelmiston kanssa. Kokelas vastaa siitä, että hän pystyy liittymään lukion tutkintoverkkoon (Ethernet-liitäntä) ja että hänen käyttöönsä annettu laite on kaikilta osin toimintakuntoinen.
- Varmista
  - Ethernet-portti
  - Kuulokeliitäntä + kuulokkeet
  - Käynnistys yhdellä tikulla
- Kokelaan tulee osata käynnistää päätelaite USB-muistilta
- Käynnistysvalikossa on uusia vaihtoehtoja, aloitetaan ylimmästä
- Kokelaan tietokonetta koskevat ohjeet (20.6.2022):
  - https://www.ylioppilastutkinto.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/liite_2-ohje_kokelaan_tietokoneesta_1.pdf

Kuulokkeet ja lisälaitteet

- Kokelas vastaa siitä, että hänellä on kokeessa päätelaitteen kanssa yhteensopivat, riittävän laadukkaat kuulokkeet.
Huom! EI Bluetooth-kuulokkeita!
- Kuulokkeet on valittava siten, että niistä kuunneltavat äänet kuuluvat mahdollisimman vaimeasti ympäristöön. Muista ottaa kuulokkeet mukaan myös muihin kuin kielten kokeisiin.
- Mahdolliset lisälaitteet (esim. hiiri) eivät saa olla langattomia.
- Muista ottaa mukaan myös **virtajohto!**

Kokeen alussa koetilassa

- Kokelaat tulevat koetilaan ja tuovat omat laitteensa klo 8.30.
- Kokelaat liittävät päätelaitteensa sähkö- ja tutkintoverkkoihin.
- Kokelaat liittävät kuulokkeensa päätelaitteeseen.
- Kokelaat käynnistävät päätelaitteensa YTL:n toimittamalta, aiemmin pöydille jaetulta USB-muistilta.
- Kokelaat tekevät äänitestin, joka käynnistyy automaattisesti, kun kone on käynnistetty USB-muistilta.
- Henkilöllisyystodistusta ei tarvitse ottaa mukaan, jos muistaa oman henkilötunnuksensa.
- Tietoa kokelaalle:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/tietoa-kokelaalle>

Kokeen alussa koetilassa

- Rehtori, kaksi valvojaa ja kokelas toteavat purkukoodin perusosan ja avainlukulistat sisältävän kuoren olevan avaamaton.
- Rehtori avaa kuoren ja luovuttaa purkukoodin perusosan ja avainlukulistat valvojalle.
- Rehtori tai valvoja syöttää purkukoodin perus- ja täydennysosan koetilan palvelimelle.
- Kokelaat syöttävät koejärjestelmään etu- ja sukunimensä sekä henkilötunnuksensa
- Kokelaat valitsevat ensin lukion opetuskielen ja sen jälkeen suorittamansa kokeen.
- Valvojat tunnistavat kokelaat ja varmistavat koepöytäkirjan avulla, että henkilötunnus on oikein. Valvoja tarkistaa myös, että kokelas on valinnut oikean kokeen ja kieliversion. Tiedot vahvistetaan avainlukulistojen avulla.
- Seuraavaksi valvoja kertoo kokelaalle avainlukulistalta koejärjestelmän pyytämät koodit. Valvoja varmistaa, että kokelas syöttää valvojan sanelemat koodit. Kokelaat jäävät odottamaan kokeen alkamista.
- **Ennen kokeen alkua ja koetilanteen ollessa keskeytynyt kokelas ei saa tehdä muistiinpanoja paperille tai tietokoneellaan.**
- Klo 9 valvoja antaa kokelaille luvan aloittaa koe käynnistämällä kokeen koetilan palvelimelta.

Kokeessa

- Vastaukset kirjoitetaan koetehtävässä osoitettuun tilaan
- Jos kokelas päättää, ettei vastaakaan johonkin tehtävään, hänen on koetilaisuudessa poistettava kaikki sisältö kyseisen tehtävän vastauskentästä.
- Koejärjestelmä varoittaa kokelasta, jos kokelas on aikeissa palauttaa liian monta vastausta.
- Utta:
  - Kartta-aineisto
  - Taustamusiikkia
  - <https://cheat.abitti.fi/>
  - Kokelaalla näkyy sisällysluettelo
  - Voit avata vastauslaatikko koko ruudun tilaan klikkaamalla vastauslaatikon ylänurkassa olevaa ikonia.

- **Sähkönsyötön katkeaminen: Keskeiset järjestelmät on akkuvarmistettu, ja myös päätelaitteissa on akut. Järjestelmä tallentaa kokelaan vastaukset ja tiedostot automaattisesti, jolloin kokelaiden vastauksia ei katoa päätelaitteen sammuesssa.**
  - Huom! Tämä ei koske erillisellä ohjelmalla tuotettua tekstiä.

5 minuutin sähkökatkon jälkeen koe keskeytetään.
- **Yksittäiset päätelaitteongelmat: lukion järjestämät varapätelaitteet**
- **Yksittäiset tietoliikenneongelmat: varapaikkoja koetilassa**
- **Koetilan palvelimen vikaantuminen: käytössä varapalvelin**

Ongelmatilanteet

- **Kokelaan neuvominen tietokoneen käytössä on kielletty lukuun ottamatta alla mainittuja erityistapauksia:**
  - Äänenvoimakkuuden säätäminen
  - Äänitesti tai kokeessa olevat äänet eivät kuulu
  - Äänite, jonka kuuntelukertoja on rajoitettu, ei kuulu
  - Kokelas on kadottanut koetehtävät
  - Kokelas on kadottanut vastauksia
  - Kirjasinkoon muuttaminen
  - Kokelaan koneen USB-muisti irtoaa
  - Kokelaan kone käynnistyy kokeen aikana uudestaan
  - Kokelaan verkkoyhteys katkeaa
  - Kokelas poistuu hetkeksi paikaltaan (näytönsäästäjä)
- **Jos koe keskeytyy kokelaasta riippumattomasta teknisestä syystä, menetetty aika hyvitetään.**
- **Jos keskeytys johtuu kokelaan omasta toiminnasta, aikaa ei hyvitetä.**
- **Valvoja käy kertomassa mahdollisesta aikahyvityksestä kokelaalle kirjallisesti.**

- Jos kokelas poistuu paikaltaan esimerkiksi vessaan, hän kytkee **näytönsäästäjän** päälle klikkaamalla lukon kuvaa koejärjestelmän yläreunassa.

Valvojat salissa

- Jos kokelaita on vähintään kaksi, salissa on aina vähintään kaksi valvojaa.
  - I valvoja on näyttämöllä kokelaiden selän takana. Hän pitää kirjaa koesalin tapahtumista. Hänelle palautetaan kokeen päättyessä USB-muistit ja vastausten luonnosteluun käytetyt paperit.
  - II valvojan paikka on salin pääovien edessä kokelaiden edessä. Tämä valvoja käyttää WC:ssä ja auttaa tarvittaessa teknisissä ongelmissa.
- Jos salissa on III valvoja, auttaa hän tarvittaessa teknisissä ongelmissa. III valvoja voi olla paikalla klo 9.50 – 12.50.
- Valvoja voi liikkua koetilassa, kunhan liikkuminen ei häiritse koetilannetta.

Kielten kokeista

Jos äänite ei kuulu

- Toisen kotimaisen kielen ja vieraan kielen kokeissa kokelas voi kuunnella kunkin äänitteen vain yhden kerran. Jos kokelas ei kuule äänitettä teknisen syyn vuoksi, on ensin varmistettava äänen kuuluminen äänitestillä. Tämän jälkeen valvoja palauttaa äänitteen kuultavaksi koetilan palvelimelta. Äänite käynnistetään uudelleen kokelaan nimen kohdalta sarakkeesta ”Viimeksi kuunneltu äänite”. Tämän jälkeen kokelaan on päivitettävä oma koenäkömäänsä palvelimen näytöllä olevan ohjeen mukaisesti.
- Kokelas ei jatka kokeen tekemistä ennen kuin ongelma on ratkennut.
- Valvoja voi neuvoa kokelasta äänenvoimakkuuden säätämisessä ja koenäkömän päivittämisessä.

Matematiikan kokeen kulku

- Kokelas aloittaa koetilaisuuden käynnistämällä koneensa ja tunnistautumalla kokeeseen. Kokelas voi vastata sekä A-osan että B-osan tehtäviin, mutta kokeen alkaessa kokelaalla on käytössään vain osa koejärjestelmän ohjelmista.
- Palautettuaan A-osan kokelas saa käyttöönsä kaikki koejärjestelmästä löytyvät ohjelmat ja voi jatkaa B-osaan vastaamista. A-osan palautettuaan kokelas näkee vain B-osan tehtävät eikä voi enää palata vastaamaan A-osaan (1 minuutin ”katuma-aika”).
- A-osan palautukselle ei ole aikarajaa.

Eväät

- Kannattaa ottaa mukaan eväitä.
- Laita eväät läpinäkyviin pakkauksiin. Poista kääreet, joissa on tekstiä.
- Liota juomapullojen etiketit irti. Avaa hapollista juomaa sisältävä pullo kerran ennen koesaliin menoa.
- Teippaa piiloon tekstit, joita ei muuten saa näkyvistä.
- Vältä ”äänekkäitä” eväitä ja mm. metallilusikkaa.
- Eväiden ja välineiden tarkistus ennen koesaliin menoa: vain kokelas koskee tarkistettaviin asioihin.
- Ämpäri, kori tms. voisi olla kätevä eväiden kuljetukseen.

Tavarat ja tarvikkeet

- Koetilaan ei saa tuoda mitään papereita tai eväskääreitä.
- Koetilaan saa tuoda henkilökohtaiseen hygieniaan liittyviä tarvikkeita (nenäliinoja, kuukautissuojia), jos ne ovat avaamattomissa pakkauksissa.
- Kaikki taskuissa olevat tavarat jätetään koesalin ulkopuolelle.
- Omat kynät ja muut vastaavat välineet ovat sallittuja.
- Jokaiselle kokelaalle on koulun puolesta varattu lyijykyniä, teroitin ja pyyhekumi omalle paikalle.

Kokeiden kesto

- Koeaika on kuusi tuntia (klo 9-15). Käytä koko koeaika hyväksesi.
- Kokeesta ei saa poistua ennen klo 12:ta.
- Jätä poistuessasi kaikki käyttämäsi paperit valvojalle. Tarkista, että kaikissa käyttämässäsi papereissa on vaadittavat tunnistetiedot.
- Erityisjärjestelyjä saaneiden koeaika on kaksi tuntia pidempi kuin muilla.

Kysymykset ja wc-käynnit

- Jos sinulla on koetilanteessa jotakin kysyttävää, tarvitset lisää paperia tai ilmenee jokin tekninen ongelma, viittaa näkyvästi. Valvoja tulee luoksesi.
- WC-käynneillä valvoja tulee mukaasi. Sinisessä aulaassa olevia wc-tiloja käytetään sattumanvaraisesti (A/B), yo-kokeen aikana ei ole poikien tai tyttöjen vessoja. WC:t on pimennetty.
- Koetilassa ei saa liikkua omatoimisesti.
- Tupakointitaukoja ei kokeen aikana ole lupa järjestää.
- Nuuskan käyttö on kielletty.
- Koetilassa on vettä, nenäliinoja, laastaria ja särkylääkettä.

Kokeen jälkeen

- **Päätettyäsi kokeesi sammuta koneesi, irrota USB-muisti.**
- **Palauta muistitikku ja mahdolliset muistiinpanot näyttämöllä olevalle valvojalle. Tarkista, että kaikissa papereissa on sinun nimesi.**
- **Ota tietokoneesi ja muut tarvikkeesi mukaan kokeen jälkeen.**
- **Vie roskat roskeen ja tarjottimet sinisen aulan penkille.**

Osallistumisoikeus

Lukion opiskelija

- kokeen pakolliset kurssit opiskeltu
- jos vieraassa kielessä ei ole pakollisia kursseja, riittää 3 kurssia
- erityistapaukset rehtorin luvalla
(kielen oppiminen ulkomailla, pitkäaikainen sairaus)

Ammatillinen tutkinto

- 180 osaamispisteen ammatillisen tutkinnon suorittanut
- tutkintoa suorittavalta edellytetään 90 op:n opintoja

**Kirjoitusoikeuden tarkistus
19.2.2024**

Tehtävät perustuvat lukion pakollisiin ja syventäviin kursseihin

Äkillinen sairastuminen, ennakoimaton tilanne

- Yhteys rehtoriin välittömästi puhelimitse (puh. 040 355 9572). Vaihtoehtoina ilmoittautumisen mitätöiminen (jos hajautus tai uusimiskertoja jäljellä) tai kokeen suorittaminen erityisjärjestelyin (erillinen pienryhmätila, erillinen yksilötila, lepäämiseen tarkoitettu tila). Rehtori arvioi, onko järjestely kohtuullisesti toteutettavissa ja tarpeen.
- Erityisen vaikea elämäntilanne voidaan myös huomioida. Se voi johtua esim. lähiomaisen vakavasta sairastumisesta tai kuolemasta, vaikeasta perhetilanteesta tai raskaasta oikeudellisesta prosessista.
- Todistukset/lausunnot otetaan arvostelussa huomioon vain, jos kokelas on saamassa hylätyn arvosanan.

LAUSUNNOT:

- Lääkärintodistuksesta tulee selkeästi ilmetä sairaus sekä sen vaikeusaste ja työkyvyttömyysaika.
- Lausunnon erityisen vaikeasta elämäntilanteesta voi antaa kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja tai lääkäri.

päivitetty 4.9.2023

- THL: "Jos sairastut, pysy kotona, kunnes olet terve."
- Ylioppilastutkintoon osallistuvat kokelaat voivat vähentää tartuntataudeille altistumista huolehtimalla hygieniasta ja vähentämällä kontakteja ennen kokeita.
- Jos kokelas sairastuu ennen koetta, hän ilmoittaa asiasta rehtorille **puhelimitse** mahdollisimman pian (puh. 040 355 9572).
- Jos kokeen tekeminen ei ole mahdollista, rehtori selventää kokelaalle tilanteen ja ohjaa kokelaan hakemaan ilmoittautumisen mitätöintiä tai harkitsemaan muita mahdollisia vaihtoehtoja
- Jos kokelas sairastuu kesken kokeen, hänen kokeensa voidaan keskeyttää tilanteen selvittämisen ajaksi. Tarvittaessa kysytään neuvoa terveydenhuollosta.
- <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-toimeenpano/erityisjarjestelyt/kokelaiden-ja-valvojen-akilliseen-sairastumiseen>

Milloin koronaan sairastumisen jälkeen voi palata töihin? (THL:n ohjeet)

- Töihin voi palata, kun oireet ovat selvästi vähentyneet ja kuume on poissa. Yleensä tähän menee 3–5 päivää.
- **Oireettomuus tarkoittaa, että kuume on poissa ja muut oireet ovat selvästi vähenemässä. Jos ainoa oire on haju- tai makuaistin muutos tai lievä ärsytysyskä, ei eristystä tarvitse jatkaa.**
- [Koronavirus SARS-CoV-2 ja koronavirustauti COVID-19 – THL](#)

Maskin käyttö kokeessa (3.3.2023)

- THL:n mukaan kansalaiset voivat käyttää maskia oman harkinnan mukaisesti.
- Kokelas saa ottaa kokeeseen omia vaihtomaskeja, käsidesiä sekä pussit puhtaille ja likaisille maskeille. Välineet asetellaan esimerkiksi läpinäkyviin pusseihin siten, että valvojan on ne helppo tarkistaa ilman koskemista. Tarvittaessa maski riisutaan henkilöllisyyden tarkistamista varten.
- Koesalissa kokelas käsittelee maskeja lyhytaikaisesti ja avoimesti, jotta ei synny tarpeettomasti epäilystä kokelaan vilpillisestä menettelystä.
- Myös lukio tarjoaa käsidesiä kokelaille.

Vilppi ja rikkomukset

- Matkapuhelimen, älykellojen ja muiden kuin sallittujen apuvälineiden tuonti koetiloihin on kielletty.
- Kokeesta ei saa poistua ennen sallittua aikaa (klo 12).
- Yhteys tai yritys ottaa yhteyttä muuhun tahoon kuin valvojaan on kielletty.
Esim. kokelaan koneen näytön näyttäminen toiselle kokelaalle on kielletty.

Seuraamukset vilpillisestä menettelystä, vilpin yrityksestä, tutkintojärjestyksen törkeästä rikkomisesta tai digitaalisen kokeen koetilaisuuden häirinnästä teknisten laitteiden avulla tai muulla tavoin:

- Jos kokelas häiritsee **koetilaisuutta** tai muuten rikkoo järjestystä koetilaisuudessa, hänen koesuorituksensa katsotaan hylätyksi. Jos menettely on toistuvaa tai aiheuttaa merkittävää haittaa muiden kokelaiden koesuoritukselle, kokelaan kaikki tutkintokerran koesuoritukset katsotaan hylätyiksi ja hän menettää oikeutensa osallistua myöhemmin saman tutkintokerran kokeisiin. Jos menettely on erityisen vakavaa ja haitallista, kokelas menettää lisäksi oikeutensa osallistua seuraavan tutkintokerran kokeisiin.

- Jos kokelas syyllistyy **kokeessa** vilpilliseen menettelyyn tai vilpin yritykseen taikka avustaa siinä, kaikki hänen koesuorituksensa kyseiseltä tutkintokerralta katsotaan hylätyksi ja hän menettää oikeutensa osallistua myöhempiin saman tutkintokerran kokeisiin. Jos menettely on toistuvaa tai muuten erityisen vakavaa ja haitallista, kokelas menettää lisäksi oikeutensa osallistua seuraavan tutkintokerran kokeisiin.
- Tahallisista digitaalisen kokeen koetilaisuuden häiritsemisepäilyistä on tehtävä rikosilmoitus poliisille (datavahingonteko, tietoliikenteen häirintä, tietojärjestelmän häirintä, tietomurto, vaaran aiheuttaminen tietojenkäsittelylle, viestintäsalaisuuden loukkaus).
- Ennen seuraamuksen määräämistä kokelasta ja valvoja kuullaan todistajan läsnä ollessa.
- Päätöksen seuraamuksen määräämisestä tekee lukion rehtori.
- Päätöksen siitä, että kokelas menettää oikeutensa osallistua meneillään olevaa tutkintokertaa seuraavan tutkintokerran kokeisiin, tekee sivistyslautakunta.

Muuta

- kirjalliset ja/tai suulliset tentit
  - sovitaan aineen opettajan kanssa
  - kannattaa osallistua kaikkien kirjoitettavien aineiden tentteihin
- preliminäärit = harjoituskokeet, kesto 3 tai 6 tuntia
- reaaliaineiden preli ke 21.2. klo 8-14 H1

- alustava arvostelu: aineen opettaja viikon kuluessa (esim. koe maanantaina, alustavat pisteet Wilmaan viimeistään seuraavana maanantaina)
- lopullinen arvostelu (=tulokset) lukioille 14.5.
- Tulokset ja kokelaan arvostellut koesuoritukset annetaan kokelaalle ja alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajalle nähtäväksi erillisessä verkkopalvelussa tulosten julkaisua seuraavana päivänä.

Sekalaista

- Jos kokelaalla on ennen koetta äkillinen yo-kokeeseen liittyvä ongelma, joka vaikuttaa kokeen suorittamiseen, hänen tulee soittaa rehtorille mahdollisimman pian (puh. 040 355 9572).
- Esimerkiksi
  - Kokelas sairastuu
  - Kokelas loukkaa itsensä
  - Kokelas nukkuu pommiin / myöhästyy linja-autosta
  - Kokelas ei saavu kokeeseen, vaikka on ilmoittautunut
- Ilmoittautumisen sitovuus
  - Ilmoittautumista ei voi muuttaa ilman erityisen painavaa syytä. Ilmoittautumistiedot on lähetetty YTL:lle jo joulukuun alussa.

- YTL saa tiedot Koski-tietovarannosta
- Lukion ilmoitettava viimeistään 5.5. viikon 22 lauantaina valmistuvien opintojen valmistuminen
- Lukion on ilmoitettava viimeistään opintojen valmistuminen 4.11., mikäli valmistumispäivä on 5.12.
- <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-toimeenpano/maaraykset-ja-ohjeet/yleiset-maaraykset-ja-ohjeet>

- Yleiset määräykset ja ohjeet: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/maaraykset/yleiset-maaraykset-ja-ohjeet>
- Ohjeita ongelmatilanteisiin: valvojan ohje
<https://www.ylioppilastutkinto.fi/maaraykset/yleiset-maaraykset-ja-ohjeet>
- Koekohtaiset määräykset ja ohjeet: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-toimeenpano/maaraykset-ja-ohjeet>
- Tietoa kokelaille: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/tietoa-kokelaalle>
- Usein kysyttyä: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/usein-kysyttya>